

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. birželio 28 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė) ir Algirdo Taminskio, susipažinusi su 2023 m. birželio 20 d. paduotu atsakovės Lietuvos valstybės, atstovaujamos Lietuvos Respublikos Generalinės prokuratūros, kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 23 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Atsakovė Lietuvos Respublikos Generalinė prokuratūra padavė kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 23 d. nutarties peržiūrėjimo kasacine tvarka civilinėje byloje pagal ieškovo L. G. ieškinį atsakovei Lietuvos Respublikos valstybei, atstovaujamai Lietuvos Respublikos Generalinės prokuratūros, dėl turinės žalos atlyginimo.

Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyto kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskūstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovė kasaciniame skunde nurodo, kad pagal suformuotą Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktiką, kai išteisinto asmens patirtos dėl baudžiamojo proceso išlaidos neatlygintos baudžiamojo proceso teisės normų nustatyta tvarka ir asmuo kreipiasi su civiliniu ieškiniu valstybei, pažeidusiai pozityviasias pareigas, tokios išlaidos gali būti turinės žalos sudėtinė dalis. Tačiau šių išlaidų atlyginimas priteisiamas, jeigu teismas konstatuoja teisėsaugos institucijų pareigūnų neteisėtus veiksmus, kurie buvo nors ne vienintelė, bet pakankama priežastis tokioms išlaidoms atsirasti (žr. pvz. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. gruodžio 2 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-7-375/2011, 2015 m. gruodžio 18 d. nutartį civilinėje byloje Nr. E3K-3-670-378/3015, 2017 m. vasario 3 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-8-219/2017, 2020 m. liepos 1 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-205-313/2020). Atsakovė nurodo, kad nei naujai įsigaliojusiu teisiniu reglamentavimu, nei jokiais žemesnės galios teisės aktais nėra nustatyta, kokių pagrindų, kokia tvarka ir ar iš viso turi būti atlyginamos bylinėjimosi išlaidos, kurios buvo kaltinamųjų patirtos iki Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 106 straipsnio 3 dalies pakeitimų.

Atsakovės manymu, apygardų teismų sprendimų analizė leidžia teigti, kad nors teismai iki šiol advokato išlaidų priteisimą dažniausiai sieja su valstybės deliktinės atsakomybės sąlygomis (CK 6.272 straipsnio 1 dalimi), t. y. *inter alia* pareigūnų neteisėtais veiksmais, tačiau esama pavyzdžių, kuomet priimami ir visiškai priešingi sprendimai. Tokia situacija, atsakovės manymu, suponuoja būtinybę Lietuvos Aukščiausiajam Teismui suformuoti vieną praktiką analizuojamais teisės aiškinimo ir taikymo klausimais.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl jame nurodytų teisės normų pažeidimo, turintys esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, bei nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Goda Ambrasaitė-Balynienė

Gražina Davidonienė

Algirdas Taminskas